

CONSILIUL AUDIOVIZUALULUI AL REPUBLICII MOLDOVA

DECIZIA nr. 116

din 26 aprilie 2024

Cu privire la examinarea rezultatelor controlului serviciului media audiovizual de radiodifuziune sonoră „Albena”, ca urmare a petiției dlui Dumitru Pavel

În data de 11.04.2024, Consiliul Audiovizualului (în continuare – CA) a recepționat petiția f/nr. din aceeași dată, din partea dlui Dumitru Pavel, prin care comunică faptul că, la data de 10.04.2024, serviciul media audiovizual de radiodifuziune sonoră „Albena”, în cadrul buletinului de știri de la ora 15:00, a difuzat două subiecte, în cadrul cărora, în opinia petiționarului, nu a fost asigurată informarea corectă. În special, petiționarul se referă la lipsa poziției din partea autorităților de la Chișinău într-un subiect care vizează bașcana UTA Găgăuzia, Evghenia Guțul, și presupusa denaturare a faptelor într-un reportaj legat de o explozie din regiunea transnistreană. De asemenea, petiționarul consideră că difuzarea acestor reportaje ar putea duce la dezinformare: *„În special atrag atenția asupra buletinului de știri din data de 10 aprilie 2024, ora 15:00, în cadrul căruia au fost puse pe post știri despre acțiunile separatiste ale Bașcanului Găgăuziei E. Guțul, ce nu au fost însoțite de poziția oficială a exponenților puterii centrale, precum și știrea despre presupusa explozie de dronă din regiunea transnistreană, care a fost expusă sub aspect denaturat, ca fiind un fapt real, urmat de refuzul autorităților oficiale de a-l investiga. Apreciez asemenea acțiuni ca fiind dezinformare, adică răspândirea intenționată în spațiul public, a informațiilor al căror caracter fals sau înșelător poate fi verificat și care sunt de natură să dăuneze securității naționale, ce trebuie să fie investigate, sancționate și stopate.”* În sensul respectiv, petentul solicită monitorizarea buletinului de știri menționat supra, sub aspectul respectării prevederilor art. 13 din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 (în continuare – CSMA).

În temeiul prevederilor art. 83 alin. (2) din CSMA, precum și în scopul examinării obiective a tuturor circumstanțelor sesizate, prin scrisoarea nr. 881 din 12.04.2024, CA a solicitat furnizorului de servicii media „NOI MEDIA DE SUD” SRL să-și expună poziția asupra celor invocate în petiție și să prezinte înregistrarea audio a materialului jurnalistic care face obiectul petiției.

Astfel, prin scrisoarea f/nr. din 12.04.2024, „NOI MEDIA DE SUD” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de radiodifuziune sonoră „Albena”, a comunicat următoarele:

„На Ваше обращение № 881 от 12.04.2024, Радиостанция Albena, владелец - "NOI MEDIA DE SUD" SRL, сообщает, что: Заявитель, в лице гр-на Думитру Павел, поставил под сомнение два материала, вышедших в эфир в рамках выпуска новостей от 10 апреля 2024, время 15:00. Первый из них касается сообщения о встрече действующего Башкана АТО Гагаузия (ГагаузЕри) Евгении Гуцұл с группой депутатов парламента Республики Молдова. В рамках встречи Глава Гагаузии выразила свое мнение относительно необходимости прекращения вектора Республики Молдова, направленного на Европейский Союз, а также сделала ряд обвинений в адрес руководства Республики Молдова. Обвинения со стороны гр-на Думитру Павел в "дезинформации", то есть, намеренном введении в заблуждение категорически отрицаем по следующим причинам:

Источник информации материалов, вышедшие в эфир Радио Albena, - социальные сети действующего башкана Гагаузии - т.е. официального лица. Кроме того, данная информация опубликована на официальном сайте АТО Гагаузия (<https://www.gagauzia.md/ru/evgeniya-guczul-vstretilas-s-deputatami-komandyi-ilana-shora-v-parlamente-moldovy.html>) Публикация информации о деятельности руководства АТО Гагаузия (Гагауз Ери) носит в себе цель информирования общества о деятельности властей региона, а также вносит элемент

плюрализма мнений относительно разных возможных векторов движения Республики Молдова. В то же время плюрализм мнений гарантирован Конституцией Республики Молдова № 1 от 29.07.1994 (статья 1, часть 3) - "Республика Молдова демократическое правовое государство, в котором достоинство человека, его права и свободы, свободное развитие человеческой личности, справедливость и политический плюрализм являются высшими ценностями и гарантируются." Указанный материал вышел в эфир с соблюдением так же аудиовизуального плюрализма, оговоренного в Кодексе № 174 от 08.11.2018 "Об аудиовизуальных медиа услугах". В частности, в статье 1 ("Основные понятия") оговаривается права "доступа широкой аудитории к диапазону мнений, выражаемых в аудиовизуальных медиа услугах". Помимо этого, право журналистов на освещение разных точек зрения закреплено в действующем Законе № 243 от 26.10.1994 "О печати". Статья 1, часть 1 указанного Закона Республики Молдова предусматривает, что "государство гарантирует всем лицам право свободного выражения своего мнения и взглядов, право получения достоверной информации о событиях внутренней и международной жизни через периодические издания и агентства печати, которые осуществляют свою деятельность в условиях политического плюрализма, а также соблюдение законодательства об авторских правах". Мнения журналиста в данном материале нет речь идет о сухой подаче информации. В указанном материале радиостанция Albena никоим образом не освещала "сепаратистские действия" Евгении Гуцул, о которых сообщает заявитель, гр-н Думитру Павел. Это подтверждается Записью эфира новостей, который передан в Совет по аудиовизуалу. Что касается отсутствия в материале реакции на данные заявления со стороны центральных властей Республики Молдова власти Молдовы до сих пор их не прокомментировали. Что касается материала о падении дрона на территории непризнанного Приднестровского региона, в данном материале была освещена позиция Бюро реинтеграции Республики Молдова. В частности, в материале указано, что "в молдавском Бюро по реинтеграции никаких взрывов не видят" и считают случившееся "провокацией". В материале, который был взят у местных журналистов, указаны многочисленные ссылки на представителей "властей" непризнанного региона. Помимо этого, в материале указана позиция заместителя Генерального секретаря НАТО г-на Мирча Джоанэ чиновник призывает "не слушать пропаганду, которую пытается продвигать Россия", а также считает, что в новостях из Приднестровья видны элементы "гибридной войны" и "дезинформации". Позиция официальных властей Молдовы по данному инциденту на территории Рыбницкого района непризнанного Приднестровья озвучивалась в более ранних выпусках новостей на радиостанции Albena. В целом же в выпусках новостей радиостанция Albena равноудалено освещает происходящие в Республике Молдова и за рубежом события. До настоящего времени ни одной жалобы по теме дезинформации на деятельность радиостанции Albena в Совет по телевидению и радио не поступало. Радиостанция Albena осуществляет свою деятельность, поддерживая Болгарское национальное меньшинство в Тараклийском, Чадыр-Лунгском и Комратском районах, работая в рамках договоренностей с Болгарским Национальным радио (BNR) о продвижении культуры, обычаев и традиций Болгар в Республике Молдова и на территории Европейского Союза. В каких-либо политических баталиях радиостанция Albena не принимает участия, считая своим долгом предоставление гражданам честной, объективной, транспарентной информации, соответствующей Деонтологическому Кодексу Республики Молдова. Вместе с тем, Радиостанция Albena, владелец - NOI MEDIA DE SUD" SRL не возражает против проведения мониторинга её деятельности, поскольку не нарушает действующего законодательства Республики Молдова."

În conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și ale art. 83 alin. (3) lit. c) din CSMA, CA a supus controlului serviciul media audiovizual de radiodifuziune sonoră „Albena” prin prisma celor invocate de petiționar.

Rezultatele controlului au atestat că, la 10 aprilie 2024, serviciul media audiovizual de radiodifuziune sonoră „Albena”, la ora 15:00, a difuzat un buletin de știri cu o durată totală de 11 min. 12 sec. În

cadruul primului subiect a fost abordată întâlnirea bașcanei UTA Găgăuzia, Evgheniei Guțul, cu un grup de deputați din partea fostului Partid Politic „ȘOR”. În cadrul subiectului nr. 3 s-a reflectat căderea unei drone în raionul Râbnîța din regiunea transnistreană.

Subiectele difuzate au următorul conținut:

Subiectul nr. 1 (plasat în segmentul cronologic: 00:00:44 – 00:02:10):

Prezentatorul (00:00:44): „Эскалация политического конфликта между Комратом и Кишинёвом продолжается. Евгения Гуцул написала в своём телеграмм-канале что на встрече с депутатами Мариной Таубер, Региной Апостоловой, Денисом Улановым, Вадимом Фотеску и Петром Жарданом заявила о необходимости объединения, сказать твёрдое „нет” вхождению в Евросоюз. Глава гагаузской администрации призвала депутатов бывшей партии „ШОР” препятствовать вступлению Молдовы в Евросоюз. По мнению Гуцул, необходимо объединиться перед лицом новых вызовов чтобы многонациональный народ Молдовы процветал. Она также пожаловалась на то, что против неё ведётся уголовное преследование по прямому указанию Майи Санду, которой не нравится, как Гагаузия выстраивает добрососедские отношения с Российской Федерацией. Гуцул заявила и о своей обеспокоенности в связи с тем, что всё громче звучат голоса необходимости вхождения Молдовы в состав Румынии. Это приведёт к катастрофическим последствиям для нашей многонациональной страны. Надо сказать твёрдое «нет» вхождению Молдовы в Евросоюз. Считаю, что нам необходимо добиваться того, чтобы вся верхушка партии „ПАС”, которая оказывает на своих оппонентов давление, была привлечена к ответственности по закону. Молдавское правительство намерено нагнетать ситуацию в Гагаузии, а последняя судебная реформа, предполагающая ликвидацию судов, а Автономии тому подтверждение, заявила Гуцул.”

Subiectul nr. 3 (plasat în segmentul cronologic 00:03:12 – 00:05:12)

Prezentatorul (00:03:12): „В Молдове снова не верят в то что в Приднестровье упал дрон со взрывчаткой. Три недели назад дрон взорвал вертолёт в Тирасполе. В пятницу дрон взорвался на территории одной из воинских частей в Рыбницком районе. В молдавском Бюро по Реинтеграции никаких взрывов не видят. В регионе продолжается серия провокации которые направлены на сеяние паники среди граждан, а также, привлечения внимания. В пятницу после обеда, дрон-камикадзе атаковал воинскую часть в Рыбницком районе, в 6-ти километрах от приднестровско-украинской границы, сообщило МГБ Приднестровья. Вот видео атаки дрона, его сняли местные жители, когда услышали звук коптера. Целью удара, сообщает МГБ, была радиолокационная станция, которой были нанесены незначительные повреждения. Никто не пострадал. Стало известно, при взрыве дрона был повреждён „ЗИП” с радиолокационной станцией на борту. На месте, нашли части разорвавшегося беспилотника. В молдавском Бюро по Реинтеграции, отказались признавать диверсию, назвали всё провокацией. Приглашения к расследованию диверсии в Молдове, тоже, наверняка, отклонят как это было и раньше. В Молдове очень пристально следят за правами человека в Приднестровье, но, когда происходит диверсии и теракты, где под угрозой сотни приднестровцев, власти Молдовы предпочитают отмалчиваться или говорить, что ничего не было. В таком же стиле и, буквально, такими же словами на диверсию в Приднестровье, отреагировал Зам-Генсека НАТО, Мирча Джоанэ. Давайте не будем слушать всю пропаганду, которую пытается продвигать Россия. Заявление, относительно Приднестровья, это всё гибридная война, дезинформация. У них нет другой цели, кроме как поставить под сомнение европейский путь Молдовы, посеять страх и разделение. Тем временем, Следственный Комитет Приднестровья, после взрыва беспилотника в Рыбницком районе, завёл уголовное дело по статье „Диверсия”.”

În cadrul primei știri, care s-a axat pe un mesaj scris de bașcana UTA Găgăuzia, Evghenia Guțul, pe una dintre rețelele de socializare, din partea acesteia au fost expuse mai multe acuzații, în care au fost vizate autoritățile de la Chișinău – președinta Republicii Moldova – Maia Sandu (în următorul

context: „Она также пожаловалась на то, что против неё ведётся уголовное преследование по прямому указанию Майи Санду, которой не нравится, как Гагаузия выстраивает добрососедские отношения с Российской Федерацией”); partidul politic „PAS” (în afirmația respectivă: „Считаю, что нам необходимо добиваться того, чтобы вся верхушка партии „ПАС”, которая оказывает на своих оппонентов давление, была привлечена к ответственности по закону”) și Guvernul Republicii Moldova (în următoarea secvență: „Молдавское правительство намерено нагнетать ситуацию в Гагаузии, а последняя судебная реформа, предполагающая ликвидацию судов, в Автономии тому подтверждение, заявила Гуцул”), fără a fi prezentate și pozițiile autorităților în cauză. În această ordine de idei, specificăm faptul că, în cadrul subiectului, furnizorul de servicii media nu a asigurat prezența principalelor puncte de vedere aflate în opoziție. Afirmațiile făcute de bașcana UTA Găgăuzia poartă un caracter acuzator, prin urmare, este necesară prezentarea punctelor de vedere ale celor vizați, în cazul de față fiind vorba de prezentarea pozițiilor președintei Maia Sandu, a partidului politic „PAS” și a Guvernului Republicii Moldova. Prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție în perioada în care problemele sunt în dezbatere publică, în cadrul programelor audiovizuale de știri, este una dintre exigențele de bază ale informării corecte, care contribuie la asigurarea imparțialității, echilibrului și liberei formări a opiniilor și, implicit, la formarea unei imagini complexe în rândul consumatorilor de servicii media.

În acest sens, sunt relevante prevederile **art. 13 alin. (6) lit. a)** din CSMA: „În cadrul programelor audiovizuale de știri și de dezbateri, de informare în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală trebuie să fie respectate următoarele cerințe: asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sunt în dezbatere publică.”

În ceea ce ține de al doilea subiect, acesta relatează despre o explozie de dronă în regiunea transnistreană, la o bază militară din raionul Râbnîța. În cadrul reportajului, furnizorul de servicii media nu a asigurat distincția clară dintre fapte și opinii. Subiectul s-a axat pe poziția autorităților din regiunea transnistreană, iar poziția autorităților moldovenești a fost exprimată printr-un amestec de fapte și opinii, așa cum reiese din următoarele afirmații: *В Молдове снова не верят в то что в Приднестровье упал дрон со взрывчаткой. Три недели назад дрон взорвал вертолёт в Тирасполе. В пятницу дрон взорвался на территории одной из воинских частей в Рыбницком районе. В молдавском Бюро по Реинтеграции никаких взрывов не видят [...] В молдавском Бюро по Реинтеграции, отказались признавать диверсию, назвали всё провокацией.* Este de menționat faptul că Biroul Politici de Reintegrare a publicat poziția față de explozia elicopterului din Tiraspol după ce instituțiile de profil au analizat imaginile cu explozia, iar concluzia autorităților moldovenești a fost expusă într-un comunicat de presă al Biroului Politici de Reintegrare¹, având următorul conținut: *„Materialele difuzate conțin elemente evidente de montaj video, indicând faptul că incendiul elicopterului a fost cauzat de alți factori decât drona care apare în imagini; incidentul a fost provocat deliberat cu scopul de a crea panică și a menține tensiunea în societate pe ambele maluri ale Nistrului.”* În ceea ce ține de afirmațiile: *„Приглашения к расследованию диверсии в Молдове, тоже, наверняка, отклонят как это было и раньше. В Молдове очень пристально следят за правами человека в Приднестровье, но, когда происходит диверсии и теракты, где под угрозой сотни приднестровцев, власти Молдовы предпочитают отмалчиваться или говорить, что ничего не было”*, este de subliniat faptul că asupra exploziei din Râbnîța Biroul Politici de Reintegrare, de asemenea, și-a publicat poziția într-un comunicat de presă², unde a specificat următoarele: *„Elucidarea circumstanțelor și investigații calificate pot fi efectuate doar de către organele de drept abilitate prin lege, care, însă, nu au acces în perimetrul vizat”*, fapt ce a fost omis de către furnizorul de servicii media la prezentarea poziției autorităților de la Chișinău în cadrul subiectului. Prin urmare, luând în considerare dreptul fundamental la informare, furnizorii de servicii

¹ <https://www.gov.md/ro/content/comunicat-al-biroului-politici-de-reintegrare>

² <https://www.gov.md/ro/content/comunicat-al-biroului-politici-de-reintegrare-0>

media trebuie să țină cont de asigurarea distincției clare dintre fapte și opinii, ca o exigență de bază în informarea corectă a publicului.

În acest sens, sunt relevante prevederile **art. 13 alin. (1) lit. a)** din CSMA: „În virtutea dreptului fundamental la informare, furnizorii de servicii media trebuie să respecte următoarele exigențe: să asigure distincția clară dintre fapte și opinii.”

De asemenea, este de menționat și faptul că, în cadrul celui de al-doilea subiect, furnizorul de servicii media nu a prezentat sursa de proveniență a înregistrărilor. Controlul a stabilit că reportajul difuzat provine din afara redacției serviciului media audiovizual de radiodifuziune sonoră „Albena” și a fost preluat de la serviciul media audiovizual de televiziune „TCB” din regiunea transnistreană³.

În sensul respectiv, sunt relevante prevederile **art. 13 alin. (5) lit. e)** din CSMA: „În programele audiovizuale de știri și de dezbateri trebuie să fie respectate următoarele reguli: în cazul prezentării înregistrărilor provenite din alte surse decât cele ale redacției, să se precizeze acest lucru.”

În temeiul prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018,

Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova DECIDE:

1. Se ia act de rezultatele controlului serviciului media audiovizual de radiodifuziune sonoră „Albena”.
2. Se admite petiția dlui Dumitru Pavel f/nr. din 11.04.2024.
3. Se sancționează cu avertizare publică „NOI MEDIA DE SUD” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de radiodifuziune sonoră „Albena”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (1) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, în conformitate cu art. 84 alin. (3) lit. a) din Cod.
4. Se sancționează cu avertizare publică „NOI MEDIA DE SUD” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de radiodifuziune sonoră „Albena”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (5) lit. e) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, în conformitate cu art. 84 alin. (3) lit. a) din Cod.
5. Se sancționează cu avertizare publică „NOI MEDIA DE SUD” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de radiodifuziune sonoră „Albena”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (6) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, în conformitate cu art. 84 alin. (3) lit. a) din Cod.
6. În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, furnizorul de servicii media „NOI MEDIA DE SUD” SRL este obligat să difuzeze textele sancțiunilor în următoarele 48 de ore de la data adoptării deciziei privind aplicarea sancțiunii, sonor și/ sau vizual, de cel puțin 3 ori, în orele de maximă audiență, din care o dată în principalul program audiovizual de știri, în cazul serviciilor media audiovizuale generaliste și/sau de știri:

Consiliul Audiovizualului a sancționat cu avertizare publică serviciul media audiovizual de radiodifuziune sonoră „Albena” pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (1) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, conform căroră: „În virtutea dreptului fundamental la informare, furnizorii de servicii media trebuie să respecte următoarele exigențe: să asigure distincția clară dintre fapte și opinii.”

Consiliul Audiovizualului a sancționat cu avertizare publică serviciul media audiovizual de radiodifuziune sonoră „Albena” pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (5) lit. e) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, conform căroră: „În programele

³<https://www.youtube.com/watch?v=ZQlgYnRamIU&t=5s>

audiovizuale de știri și de dezbatere trebuie să fie respectate următoarele reguli: în cazul prezentării înregistrărilor provenite din alte surse decât cele ale redacției, să se precizeze acest lucru.”

Consiliul Audiovizualului a sancționat cu avertizare publică serviciul media audiovizual de radiodifuziune sonoră „Albena” pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (6) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, conform căroră: „În cadrul programelor audiovizuale de știri și de dezbatere, de informare în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală trebuie să fie respectate următoarele cerințe: asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sunt în dezbatere publică.”

7. „NOI MEDIA DE SUD” SRL va prezenta, în termen de 5 zile de la aducerea la cunoștință a prezentei decizii, un raport despre executarea prevederilor art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, care va include data și ora difuzării textelor sancțiunilor.

8. Prezenta decizie poate fi contestată în ordine de contencios administrativ la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev nr. 3), în termen de 30 de zile din data comunicării acesteia, fără a fi necesară depunerea unei cereri prealabile.

9. Controlul asupra executării prezentei decizii se pune în sarcina Direcției control servicii media audiovizuale.

10. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării și se publică pe pagina web oficială a Consiliului Audiovizualului.

PREȘEDINTĂ

Liliana VIȚU-EȘANU